

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1933 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning av saluvärdet vid vissa försäljningar av kronoegendom.

(2:a avd.)

I en den 10 februari 1933 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 114, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) medgiva, att lägenheten Hörbäcken under förutvarande kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Sjöryd nr 2 Olov Andersgården och $\frac{1}{2}$ mantal Sjöryd nr 3 Nils Gunnarsgården i Ås socken av Skaraborgs län må med ett till 1,500 kronor nedsatt saluvärde försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt jämlikt 9 § i förordningen för J. F. Lindblom och med tillträde för köpare räknat från den 14 mars 1933 samt under villkor i övrigt, att lägenheten upplåtes i befintligt skick och att, därest den av Ås m. fl. socknars elektriska distributionsförening u. p. a. jämlikt medgivande genom Kungl. Maj:ts resolution den 20 februari 1920 utförda elektriska anläggningen berör lägenheten, köparen skall vara skyldig respektera den distributionsföreningen medgivna rätten att hava elektriska ledningar framdragna över lägenheten;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att, efter prövning av föreliggande omständigheter i vart fall och i enlighet med i statsrådsprotokollet angivna, av departementschefen tillstyrkta grunder, medgiva nedsättning av saluvärdet å kronoegendom, där försäljning skall ske med hembud eller under hand till viss köpare och försäljningsfrågan före 1932 års utgång varit underställd riksdagens prövning.

Efter därom av 1927 års riksdag lämnat medgivande (prop. nr 215, p. 31; R. skr. nr 327) förordnade Kungl. Maj:t den 27 juni 1927, att av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Sjöryd nr 2 Olov Andersgård och $\frac{1}{2}$ mantal Sjöryd nr 3 Nils Gunnarsgård i Ås socken av Skaraborgs län skulle försäljas, bland annat, lägenheten Hörbäcken med en areal av 2.4135 hektar och med ett saluvärde av 1,800 kronor enligt gällande grunder för upplåtande av egna hemslägenheter från kronoegendomar.

Den nu föreslagna nedsättningen till 1,500 kronor av saluvärdet för

ifrågavarande lägenhet har motiverats med de nuvarande konjunkturer-
na å jordbruksmarknaden.

Förutom medgivande att försälja omhandlade lägenhet till ett pris av
1,500 kronor har Kungl. Maj:t begärt riksdagens bemyndigande att i
förekommande fall pröva och avgöra uppkommande frågor om nedsätt-
ning av saluvärdet å fastighet, som skall försälas med hembuds rätt eller
under hand, även i det fall att ärendet varit underställt riksdagen.

I anledning härav vill utskottet erinra om bestämmelserna i förord-
ningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av krono-
egendom m. m., i vad de avse saluvärdet samt nedsättning av detsamma.

Om domänstyrelsen finner egendom eller del därav böra försälas, har
styrelsen att föranstalta om värdering. Till grund för saluvärdets bestäm-
mande bör läggas i orten gängse pris. Sedan värdering skett, åligger det
domänstyrelsen att med eget utlåtande underställa frågan om egendomens
försäljning Kungl. Maj:ts prövning. Försäljning kan ske antingen genom
hembud till viss person eller genom infordrande av anbud under hand
eller å offentlig auktion. Antages ej hembud, äger domänstyrelsen avgöra,
huruvida egendomen skall utbjudas till salu eller disponeras på annat sätt.
Utbjudes egendomen under hand, måste köpeskillingen uppgå till minst
det åsatta saluvärdet. I annat fall ankommer det i sista hand på Kungl.
Maj:t att bestämma, huruvida frågan om försäljning skall förfalla, om
fortsatta försök med utbud under hand skola göras, eller om försäljningen
skall ske å auktion. Högsta anbudet vid försäljning å offentlig auktion
får antagas av länsstyrelsen, för så vitt det uppgår till saluvärdet, men
skall eljest underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Vid försäljning av egendom, som jämlikt riksdagens bemyndigande får
av Kungl. Maj:t försälas utan riksdagens hörande, har Kungl. Maj:t med-
givit nedsättning av saluvärdet såväl, och framför allt, då egendom sålts
å auktion, som, i vissa fall, då egendom upplåtits med hembuds rätt till
viss person. Jämväl beträffande försäljningar, där frågan varit under-
ställd riksdagen, har Kungl. Maj:t jämlikt 1929 års förordning, efter auk-
tion, godkänt försäljning till lägre köpesumma än som motsvarar det
åsatta saluvärdet. Om försäljningsfrågan varit underställd riksdagens
prövning och fråga uppkommit att låta hembudsberättigad person få,
fortfarande med hembuds rätt, förvärva egendomen till nedsatt saluvärde,
har däremot ärendet ånyo underställts riksdagen (jfr exempelvis Kungl.
Maj:ts proposition nr 65 till årets riksdag, punkterna 3 och 4).

Departementschefen har motiverat sitt förslag i nu ifrågavarande av-
seende sålunda.

»Det synes ligga i såväl köparens som kronans intresse att så snabbt
som möjligt kunna erhålla en uppgörelse om köpeskillingen. Visserligen
kan, där den hembudsberättigade eller anbudsgivaren ej anser sig kunna
betala det åsatta saluvärdet, förordnande givas om egendomens utbju-
dande å auktion, och därefter äger Kungl. Maj:t godtaga den köpeskil-
ling, som — ej sällan understigande saluvärdet — därvid bjudes. Men
detta förfaringssätt medför omgång och kostnader samt leder understun-

dom till att annan person, än den som kanske sedan gammalt brukat lägenheten eller eljest finnes särskilt lämplig som köpare, förvärvar denna. Då det i vissa fall föreligger sådana omständigheter, att försäljningen helst bör ske till viss person, och verkställd utredning ådagalägger skäligheten av saluvärdets nedsättning, synes det mig följaktligen vara lämpligt, att dylika ärenden må kunna få avgöras av Kungl. Maj:t utan omgång och med undvikande av de ej oväsentliga kostnader för statsverket, som föranledas av framställning till riksdagen i dylika frågor, vilka i regel äro av ringa ekonomisk betydelse för det allmänna. Jag förutsätter självfallet, att nedsättning av saluvärdet icke kommer att medgivas i andra fall, än där fullgiltiga skäl för dylik åtgärd föreligga. Likaså utgår jag från, att Kungl. Maj:t, där fråga är om större försäljningsärende av mera affärsmässig natur och där försäljningen skall ske efter särskilda av riksdagen beslutade grunder, icke utan riksdagens hörande beslutar angående nedsättning av bestämt saluvärde. Det nu ifrågasatta bemyndigandet torde följaktligen böra avse allenast de fall, där hembud enligt 9, 10 eller 11 § förberörda förordning skall ske, samt sådana härmed likartade fall, som avse försäljning direkt till viss namngiven brukare, ävensom försäljningar under hand enligt 13 eller 15 § förordningen. Det ifrågasatta bemyndigandet torde begränsas att avse försäljningar, vartill riksdagen före 1932 års utgång lämnat medgivande.»

Utskottet.

Utskottet har icke något att erinra mot ifrågavarande framställning. I likhet med departementschefen utgår emellertid utskottet från, att Kungl. Maj:t, där fråga är om större försäljningsärende av mera affärsmässig natur, icke utan riksdagens hörande beslutar angående nedsättning av tidigare bestämt saluvärde.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 7 mars 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 30.